

Załącznik nr 1 do Uchwały nr 1/2010 Zebrania Wiejskiego Sołectwa Tropy Elbląskie
z dnia 06.05.2010r.

Załącznik nr 1 do uchwały nr Rady Gminy Elbląg z dnia 29.06.2010 r.

GMINA ELBLĄG

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI TROPY ELBLĄSKIE

Tropy Elbląskie, kwiecień 2010 r.

Wstęp		3
Rozdział I	Powiązanie Planu z celami strategicznymi dokumentów dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy i regionu	5
Rozdział II	Diagnoza zasobów sołectwa	6
2.1.	Historia	6
2.2.	Funkcje, jakie pełni wieś	9
2.3.	Charakterystyka mieszkańców	10
2.4.	Poziom organizacji mieszkańców i rozwój wsi	11
2.5.	Położenie i wygląd wsi	13
2.6.	Stan otoczenia środowiska naturalnego	18
2.7.	Rolnictwo i leśnictwo	21
2.8.	Przedsiębiorczość	22
2.9.	Kultywowanie tradycji	22
2.10.	Oświata i edukacja	24
2.11.	Ochrona zdrowia	25
2.12.	Bezpieczeństwo publiczne	25
2.13.	Infrastruktura techniczna	26
		30
Rozdział III	Analiza SWOT	32
Rozdział IV	Wizja rozwoju wsi	33
Rozdział V	Zestawienie priorytetów, celów, zadań planu	45
Rozdział VI	Harmonogram wdrażania planu wraz z kosztorysem	46
Rozdział VII	Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej	47
Spis tabel i rysunków		48
Spis skrótów		

Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości Tropy Elbląskie dotyczy lat 2010–2017. Podstawową jego część stanowi opis zasobów wsi i tkwiącego w niej potencjału oraz możliwości organizacyjnych mieszkańców. Na tej podstawie przeprowadzona została analiza słabych i mocnych stron miejscowości oraz analiza szans i zagrożeń jej rozwoju. Pozwoliła ona na określenie kierunków rozwoju miejscowości, wyznaczenie priorytetów oraz wyszczególnienie zadań, które będą realizowane w ich ramach.

Funkcje, jakie pełnią Tropy Elbląskie to przede wszystkim funkcje mieszkalne i rolnicze. Pod tym kątem były też ustalane priorytety i kierunki rozwoju miejscowości. Ostatecznym celem wszelkich działań jest poprawa standardu życia mieszkańców wsi.

Niniejszy Plan Odnowy wskazać ma jakie konkretne działania muszą być poczynione, aby powyższy cel został osiągnięty. Świadomość jasno sprecyzowanych kierunków rozwoju pobudza aktywność lokalnego środowiska i stymuluje je na rzecz partnerstwa, rozwoju i promocji wartości, które reprezentuje.

Mieszkańcy Trop Elbląskich to osoby związane z miejscem zamieszkania, otwarte na nowe możliwości i rozwiązania. Mają nadzieje, że dzięki dalszej współpracy naturalne atuty wsi zostaną wykorzystane w celu ożywienia życia kulturalno-społecznego miejscowości oraz jej rozwoju, która wpłynie na podniesienie standardu życia mieszkańców.

Rozwój wsi nastąpić ma poprzez jej, tzw. odnowę – czyli proces obejmujący bardzo szerokie spektrum działań, wpływających na podwyższenie jakości życia na wsi i tożsamości mieszkańców miejscowości. Siłą odnowy wsi są najważniejsze wartości związane z historią, kulturą, tradycją – wszystkim tym, co można objąć pojęciem dziedzictwa kulturowego wsi, zarówno w aspekcie materialnym i niematerialnym.

Odnowa wsi to szeroki wachlarz przedsięwzięć, wynikających z potrzeb mieszkańców. Przedsięwzięcia odnowy wsi mogą więc dotyczyć zarówno miejsc spotkań wiejskich (place, centra wsi, sale, świetlice), obiektów historycznych, zabytkowych; przestrzeni wiejskiej (zieleni, chodniki, stawy), jak i imprez kulturalnych (festyny, imprezy cykliczne, tematyczne), folkloru (zespoły taneczne, orkiestry), sportu i kultury fizycznej (boiska, siłownie, szlaki piesze, ścieżki rowerowe, zagospodarowanie kąpielisk, plaż), bezpieczeństwa (place zabaw, ograniczenie ruchu kołowego, parkingi), jak również ochrony środowiska (sanitariaty, kosze na śmieci), a także wizualizacji i informacji (tablice informacyjne dotyczące wszystkich wymienionych przedsięwzięć). To tylko niektóre przykłady, ponieważ odnowa wsi daje możliwość indywidualnego podejścia wynikającego z indywidualności każdej wsi. Elementem spajającym wszystkie przedsięwzięcia, charakterystycznym dla tego procesu, jest

współdecydowanie mieszkańców wsi w sprawach kierunków rozwoju ich miejscowości. Projekty odnowy wsi powstają bowiem w wyniku debaty lokalnej na poziomie sołectwa. Odnowa wsi jest zatem próbą złamania stereotypu planowania centralistycznego, w którym to gmina decyduje o rodzaju przedsięwzięć w każdej miejscowości.

Oczywiście nie należy rozumieć, że projekty odnowy wsi są kreowane i wdrażane w kompletnym oderwaniu od lokalnej rzeczywistości. Powstają one z uwzględnieniem realiów gminy: planu zagospodarowania, strategii gminy i budżetu. Dlatego też ważnym czynnikiem warunkującym sukces odnowy wsi jest partnerskie podejście do planowanych zadań, w tym jak najwcześniejsza współpraca przedstawicieli gminy z sołectwem.

Obecnie wzrasta zainteresowanie mieszkańców Elbląga osiedleniem się na terenach wiejskich położonych w pobliżu miasta. Ten stały napływ nowych mieszkańców oddziałuje na całość lokalnej wspólnoty. Pojawiają się nowe potrzeby, które mogą być zaspokojone jedynie poprzez wspólne działania mieszkańców i władz gminy przy finansowym wsparciu z zewnątrz.

W związku z tym mieszkańcy z pomocą Urzędu Gminy opracowali Plan Odnowy Miejscowości. Ma on pobudzić mieszkańców do wspólnego działania na rzecz miejscowości Tropy Elbląskie. Plan określa najważniejsze przedsięwzięcia, które sami zainteresowani uznali za istotne. Proponowane przedsięwzięcia są realne i możliwe do zrealizowania.

Plan Odnowy Miejscowości pozwala także na uświadomienie mieszkańcom ich roli w tworzeniu pomysłów na rozwój i poprawę warunków życia. Dokument ma charakter otwarty, bowiem istnieje możliwość zwiększenia liczby zadań, które w opinii społeczności lokalnej wpłyną korzystnie na jej rozwój i przyczynią się do zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.

TROPY ELBLĄSKIE OCALIĆ OD ZAPOMNIENIA

Rozdział I Powiązanie Planu z celami strategicznymi dokumentów dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy i regionu

Plan Odnowy Miejscowości Tropy Elbląskie został opracowany zgodnie z procedurą zawartą w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz.U. Nr 38, poz. 220, z późn. zm.).

Plan został zatwierdzony Uchwałą nr .../2010 Zebrania Wiejskiego Sołectwa z dnia 2010 roku.

Plan został zatwierdzony Uchwałą nr Rady Gminy Elbląg z dnia 2010 roku.

Plan Odnowy Miejscowości Tropy Elbląskie zgodny jest z następującymi dokumentami strategicznymi Gminy Elbląg:

- **Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Elbląg** przyjęty Uchwałą Rady Gminy Elbląg Nr IX/47/2007 z dnia 05.09.2007 roku;
- **Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Elbląg** przyjęte Uchwałą Rady Gminy Elbląg Nr 165/XXIII/2000 z dnia 29.09.2000 roku;
- **Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Wiejskiej Elbląg** przyjęta Uchwałą Rady Gminy Elbląg Nr 120/XV/2000 z dnia 12.02.2000 roku.

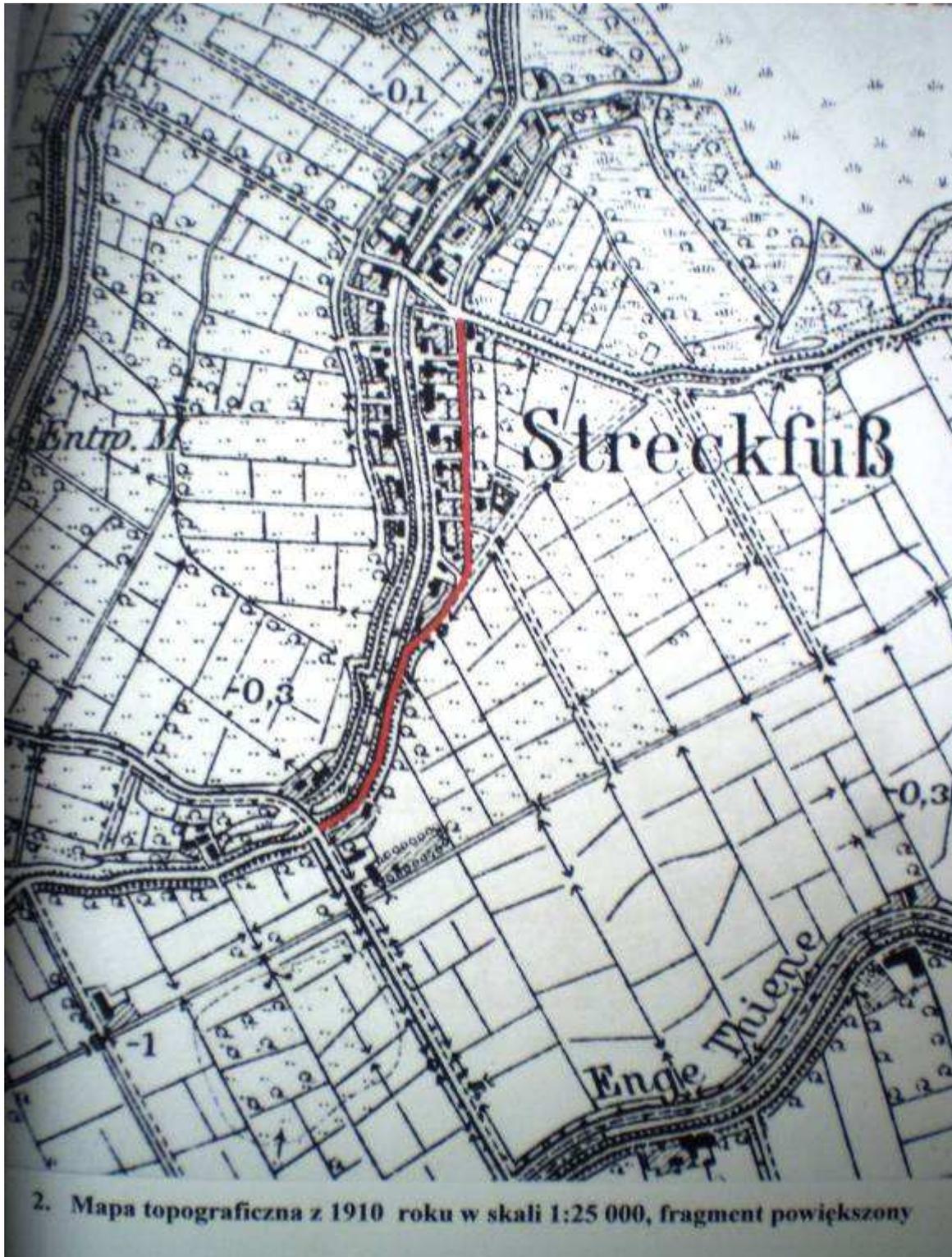
Plan jest również zgodny z dokumentami o znaczeniu ponadlokalnym i regionalnym. Są to:

- **Strategia Rozwoju Powiatu Elbląskiego na lata 2007-2015**, która stanowi załącznik do Uchwały Nr IX/93/07 Rady Powiatu w Elblągu z dnia 28.09.2007 r.
- **Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020** stanowiąca załącznik do Uchwały Nr XXXIV/474/05 Sejmiku Województwa Warmińsko - Mazurskiego z dnia 31.08.2005 r.

Rozdział II Diagnoza zasobów sołectwa

2.1. Historia

Dawna nazwa miejscowości Tropy Elbląskie to Streckfuß. Pochodzi ona od nazwy gatunku ryb.

2. Mapa topograficzna z 1910 roku w skali 1:25 000, fragment powiększony

Przeszłość wioski sięga okresu pruskiego, kiedy to funkcjonowała tu osada rybacka, położona nad strumieniem wpływającym do nieodległego jeziora Drużno. Także w okresie istnienia państwa krzyżackiego była to wioska zamieszkała przez rybaków.

W państwie krzyżackim Tropy Elbląskie należały do posiadłości zamku elbląskiego i były podległe urzędowi rybackiemu. W okresie od wejścia w obręb posiadłości ziemskich Elbląga do pierwszego rozbioru Polski wioska była zarządzana przez okręg rybacki (*Fischamt*).

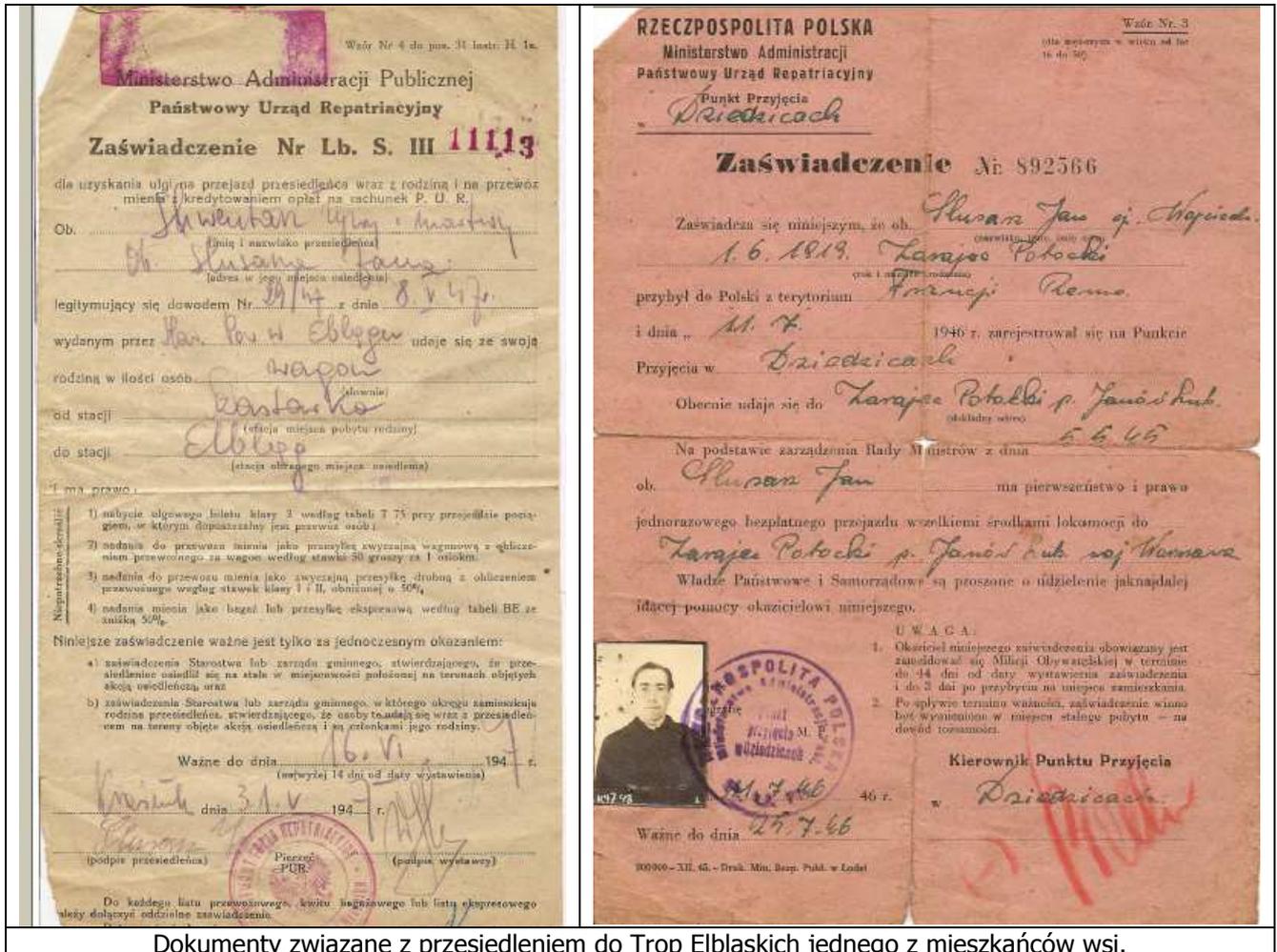
Polska w połowie XVI wieku jednym z najbardziej tolerancyjnych państw w Europie, dlatego osiedlili się tu prześladowani w Holandii Mennonici. Większość z nich zamieszkała na Żuławach, także w Tropach Elbląskich. Ich religią była praca i na jej bazie wytworzyli kulturę o bardzo surowych obyczajach. Przyzwyczajeni w swojej ojczyźnie do wali z wodą, usprawnili na tym terenie system odwadniania, budowali tamy i kanały. Na zmeliorowanych gruntach prowadzili intensywną gospodarkę rolną. Pozostał po nich zabytkowy i unikatowy w skali kraju układ miejscowości, chaty podcieniowe oraz cmentarz.

Szkoła w wiosce istniała już w 1693 roku. Nowy budynek szkoły (stojący zresztą do dzisiaj) został postawiony w 1861 roku.

W latach dwudziestych XX wieku Tropy Elbląskie miały 1361 ha i 344 mieszkańców. Podlegały one urzędowi okręgowemu (Amstbezirk) w Raczkach.

Po II wojnie światowej osiedlali się w Tropach Elbląskich repatrijanci przewożeni z województwa lubelskiego. Otrzymywali gospodarstwa za walkę z okupantem.

Dokumenty związane z przesiedleniem do Trop Elbląskich jednego z mieszkańców wsi.

Po wojnie szkoła po wojnie zaczęła szybko działać. Początkowo uczęszczali do niej zarówno dzieci, jak i dorośli – kończąc przerwana przez wojnę edukację. Z uwagi na zmniejszającą się liczbę dzieci po pewnym czasie szkoła w Tropach Elbląskich została zredukowana do klas 1-3. Starsze dzieci uczęszczały do szkoły zlokalizowanej w sąsiedniej wsi – Raczkach Elbląskich. W 1965 roku powstała nowa szkoła w Raczkach Elbląskich i od tej pory wszystkie dzieci z Trop Elbląskich uczęszczały do niej. W budynku szkoły w Tropach Elbląskich są obecnie mieszkania prywatne.

Rejon wsi Tropy Elbląskie – obejmuje obecnie teren wsi wraz z kolonią niwą uprawna. Jest to niezwykle cenna pod względem kulturowym wioska o unikalnym rozplanowaniu (ulicówka wodna) i dużej ilości zabytkowych budynków. Jednak ulega ona stałej acz powolnej dewastacji. Na terenie tym należy przeprowadzić działania ochronne (ochrona bierna, ochrona czynna) oraz działania rewaloryzacyjne (rekonstrukcja).

Wieś Tropy Elbląskie jako jedna z nielicznych na Żuławach ma zabytkowy układ przestrzenny tzw. ulicówkę wodną. W okresie kiedy drogi lądowe były zalewane i niedostępne ich rolę przejmował kanał, wzdłuż którego stały zwrócone frontem zagrody holenderskie. Transport odbywał się łodziami, które podpływały do specjalnie zbudowanych pomostów.

Krajobraz wsi w gwałtownym tempie zanika, zachowało się kilka zagród holenderskich. Od lat 80-tych XX wieku pojawia się współczesna zabudowa na starych siedliskach. Widoczne są natomiast jeszcze poldery, układ rowów i kanałów, trepy oraz zieleń przydrożna, na drogach lokalnych i do poszczególnych gospodarstw obsadzona wierzbami, wtórnie jesionami i lipami przy głównej drodze.

2.2. Funkcje, jakie pełni wieś

Tropy Elbląskie stanowią jedno z dwudziestu czterech sołectw gminy Elbląg, położonej w powiecie elbląskim województwa warmińsko-mazurskiego.

Tabela nr 1. Wykaz sołectw Gminy Elbląg

Lp.	Sołectwo	Miejscowości należące do sołectwa
1.	Adamowo	Adamowo
2.	Cieplice	Cieplice
3.	Czechowo	Czechowo
4.	Dłużyna	Dłużyna, Klepa
5.	Drużno	Drużno
6.	Gronowo Górne	Gronowo Górne, Nowe Pole
7.	Janowo	Janowo
8.	Kazimierzowo	Kazimierzowo
9.	Kępa Rybacka	Kępa Rybacka
10.	Kępiny Wielkie	Kępiny Wielkie
11.	Komorowo Żuławskie	Komorowo Żuławskie
12.	Myślęcín	Myślęcín, Pasięki
13.	Nowakowo	Nowakowo
14.	Nowe Batorowo	Nowe Batorowo
15.	Nowina	Nowina
16.	Nowatki	Nowatki
17.	Pilona	Pilona
18.	Przezmark	Przezmark
19.	Raczki Elbląskie	Raczki Elbląskie
20.	Sierpin	Sierpin
21.	Tropy Elbląskie	Tropy Elbląskie
22.	Weklice	Weklice, Bogaczewo
23.	Wężina	Wężina
24.	Władysławowo	Władysławowo

Funkcje, jakie pełnią Tropy Elbląskie to:

- funkcja mieszkalna (jest to wieś, w której mieszkają ludzie pracujący głównie w Elblągu);
- funkcja rolnicza (część mieszkańców prowadzi własne gospodarstwa rolne);
- rozwijająca się funkcja turystyczna (z uwagi na atrakcyjne położenie oraz walory kulturowe i przyrodnicze wieś ma ogromny potencjał do rozwoju turystyki wiejskiej – w szczególności agroturystyki).

2.3. Charakterystyka mieszkańców

W skład sołectwa wchodzi jedynie wieś Tropy Elbląskie . Liczba mieszkańców miejscowości według stanu na dzień 31.12.2009 r. wynosi: 88 osób. Stanowi to około 1,80 % liczby mieszkańców Gminy Elbląg.

Tabela nr 2. Porównanie liczby mieszkańców sołectwa Tropy Elbląskie z innymi sołectwami Gminy Elbląg

Sołectwo	A d a m o w o	C i e p l i c e	C z e c h o w o	D ł u ż y n a	D r u ż n o	G r o n o w o G ó r n e	J a n o w o	K a z i m i e r z o w o	K ę p a R y b a c k a	K ę p i n y W i e l k i e	K o m o r o w o Ż u ł a w s k i e	M y ś l ę c i n
Liczba mieszkańców	54	147	85	174	71	1279	162	278	208	117	214	86
Sołectwo	N o w a k o w o	N o w e B a t o r o w o	N o w i n a	N o w o t k i	P i l o n a	P r z e z m a r k	R a c z k i E l b l ą s k i e	S i e r p i n	T r o p y E l b l ą s k i e	W e k l i c e	W ę z i n a	W ł a d y s ł a w o w o

Liczba miesz-kańców	3	1	2	1	1	1	1	6	8	1	1	1
	8	9	4	3	2	4	6	3	8	1	8	8
	0	8	1	8	2	9	3			6	0	8

Tabela nr 3. Stan ludności miejscowości Tropy Elbląskie w ostatnich 5-ciu latach

ROK	LICZBA OSÓB
2005	101
2006	95
2007	93
2008	91
2009	88

Stan ludności w Tropach Elbląskich nieznacznie spada z roku na rok. Jednakże w porównaniu z innymi wiejskimi miejscowościami Warmii i Mazur nie jest to zjawisko szczególne. Niestety struktura demograficzna mieszkańców również się pogarsza. Młodzi ludzie po osiągnięciu samodzielności wyprowadzają się z Trop Elbląskich. Z mieszkańców zamierzających tu mieszkać na stałe zdecydowana większość to osoby w wieku poprodukcyjnym.

Tabela nr 4. Szczegółowe dane demograficzne dla roku 2009

ROK	OGÓŁEM	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
2009	88	20	56	12

Większość mieszkańców wsi to ludność napływowa. Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku liczba mieszkańców wynosiła 88 osób, w tym 34 kobiet i 54 mężczyzn.

Na terenie wsi brak jest instytucji kultury dającej możliwość zagospodarowania i aktywnie spędzenia wolnego czasu, zwłaszcza dzieci i młodzieży. Jedyne zajęcia dodatkowe dla dzieci organizowane są przez szkoły tj. basen, kino, teatr, różnego typu wycieczki.

Dawniej w Tropach Elbląskich działało Koło Gospodyń Wiejskich. Największa aktywność Koła przypadła na lata 60-80 dwudziestego wieku. Organizowane były kursy (wypieków, masarskie), imprezy integracyjno-aktywizacyjne (Sylwestry, ostatki).

Spotkania integracyjne organizowane przez Koło Gospodyń Wiejskich w Tropach Elbląskich.

2.4. Poziom organizacji mieszkańców i rozwój wsi

Tropy Elbląskie są jednym z 24 sołectw Gminy Elbląg. **Sołectwo** to jednostka pomocnicza gminy, której siedzibą jest wieś sołecka. W gminach miejskich odpowiednikiem sołectwa jest osiedle (ewentualnie dzielnica). Obszar, zakres działania sołectwa i jego organów określa rada gminy w statucie.

Sołectwo posiada następujące organy:

- » stanowiący i kontrolny - **zebranie wiejskie** (mieszkańców),
- » wykonawczy - sołtys (przewodniczący zarządu dzielnicy),
- » doradczy - rada sołecka.

Członkowie Rady Sołeckiej w Tropach Elbląskich aktywnie uczestniczą w życiu społecznym wsi i dbają o włączanie młodzieży w różnorodne przedsięwzięcia, mające na celu integrację mieszkańców i rozwój wsi.

Od niedawna funkcjonuje powstałe Stowarzyszenie Miłośników i Sympatyków wsi Raczki Elbląskie i Tropy Elbląskie „Nad Tyną”.

Problemy dotyczące życia wsi zgłaszane są bezpośrednio sołtysowi lub radnemu, którzy w imieniu mieszkańców zgłaszają je Wójtowi Gminy Elbląg. Postulaty i uwagi zgłaszane są również bezpośrednio na zebraniach wiejskich organizowanych corocznie.

SKŁAD RADY SOŁECKIEJ:

- Krystyna Jedynowicz (sołtys);
- Stanisław Szymański;
- Ryszard Jedynowicz

Dawniej we wsi funkcjonowała szkoła podstawowa, która skupiała wszelkie inicjatywy dziecięce, młodzieżowe oraz dorosłych mieszkańców. Obecnie w budynku szkoły są mieszkania prywatne.

Zamknięcie szkoły negatywnie wpłynęło na zorganizowanie społeczności lokalnej. We wsi dopiero teraz rozpoczyna działalność stowarzyszenie, nie ma również grup nieformalnych, które regularnie spotykają się i działają.

Ludność Trop Elbląskich była dawniej bardzo aktywna. Jednak z uwagi na przemiany ustrojowe i wysokie bezrobocie aktywność w znacznym stopniu zanikła.

W miejscowości działa Ochotnicza Straż Pożarna. Remiza strażacka to budynek po byłej zlewni mleka. Strażaków ochotników jest obecnie 12. W budynku remizy jest jedno pomieszczenie przeznaczone na świetlicę wiejską. Wymaga ono jednak generalnego remontu i doposażenia, które pozwolą na pełne wykorzystanie miejsca dla społecznych przedsięwzięć.

Rok 1989 – początek transformacji ustrojowej skutkował zanikiem organizacji mieszkańców wsi i małych miasteczek. Świetlice wiejskie, dość prężnie działające zaczęły popadać w ruinę, a ludzie zajęci przystosowywaniem się do zmieniającej sytuacji przestali interesować się otoczeniem. Akcesja do Unii Europejskiej przyniosła zmiany również społeczne, zaczyna promować się aktywność i przedsiębiorczość. Mieszkańcy Trop Elbląskich obserwują te zmiany, widzą remontowane w innych gminach świetlice, boiska, miejsca spotkań. Obserwują zmiany na wsi i w małych miasteczkach. Chcą, aby objęły one zarówno ich, jak i ich miejscowość. Zdają sobie sprawę, że bez podniesienia swojej wiedzy nie będą mogli skutecznie znaleźć się w otaczającej rzeczywistości. Chcą się uczyć, by pomóc sobie i swoim dzieciom.

Rynek pracy wymusza konieczność podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych i niejednokrotnie zmusza do przekwalifikowania. By móc się na nim znaleźć niezbędna jest wiedza, której mieszkańcy Trop Elbląskich nie mają.

Podczas spotkań i rozmów z mieszkańcami wielokrotnie podkreślano potrzebę powstania nowoczesnej świetlicy stanowiącej centrum rozwoju miejscowości.

Mimo wszelkich przeciwności mieszkańcy Trop Elbląskich starają się, aby ich miejscowość była atrakcyjna dla dzieci, młodzieży i turystów.

2.5. Położenie i wygląd wsi

Wieś Tropy Elbląskie położona jest w Gminie Wiejskiej Elbląg w powiecie elbląskim województwa warmińsko-mazurskiego.

Gmina Elbląg jest gminą wiejską. Powierzchnia gminy wynosi 192 km². Zajmuje obszary wokół Elbląga (powiatu grodzkiego). Położona jest na nizinie żuławskiej oraz malowniczych terenach Wysoczyzny Elbląskiej.

Z uwagi na specyfikę geograficzną - tereny depresyjne Żuław - na terenie gminy znajduje się 26 ha wód stojących oraz 1541 ha wód płynących (w tym jezioro Družno). Znajdujący się na terenie gminy rezerwat jeziora Družno jest zaliczany do rezerwatów o randze międzynarodowej. Występuje tu siedlisko ptactwa wodnego i błotnego - około 180 gatunków. Przez jezioro przebiega również tor wodny Kanału Elbląskiego, będący unikatowym w skali światowej zabytkiem techniki. Jednostki pływające przemieszczane są dzięki pochylniom (a nie śluzom) na odcinku 10 km przy różnicy wysokości 100 m. W gminie zarejestrowanych jest 61 pomników przyrody, głównie drzew.

Ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo miasta Elbląg, na terenie wsi brak jest lokalizacji urzędów i instytucji administracji publicznej. Instytucje te znajdują się na terenie miasta oddalonego o około 8 km służąc jednocześnie mieszkańcom wsi i gminy Elbląg.

Tropy Elbląskie są jedną z 24 wsi sołeckich gminy Elbląg.

Wieś Tropy Elbląskie leży w północno-zachodniej części powiatu elbląskiego. Przez miejscowość przepływa Stara Tyna.

Tropy Elbląskie są terenem na którym występuje częste zagrożenie powodziowe. Szczególnie niebezpieczne są tzw. "cofki", gdzie wody Zalewu Wiślanego przy silnych wiatrach północnych włączają wody Bałtyku do Zalewu Wiślanego i poprzez rzekę Elbląg do jeziora Družno. Wieś ma specyficzny układ dróg i rowów, z licznymi obiektami hydrotechnicznymi (śluzy, pompy). Obszar jest okresowo zagrożony powodzią, w związku z czym jest chroniony wałami przeciwpowodziowymi.

Zachował się tu jeszcze historyczny układ architektoniczny z czasów osadnictwa mennonickiego. Wieś stanowiła tzw. ulicówkę wodną - domy stały frontem do kanału, który stanowił główną arterię komunikacyjną wsi. Mieszkańcy łodziami wypływali na pola; łodziami też przewozili produkty rolne.

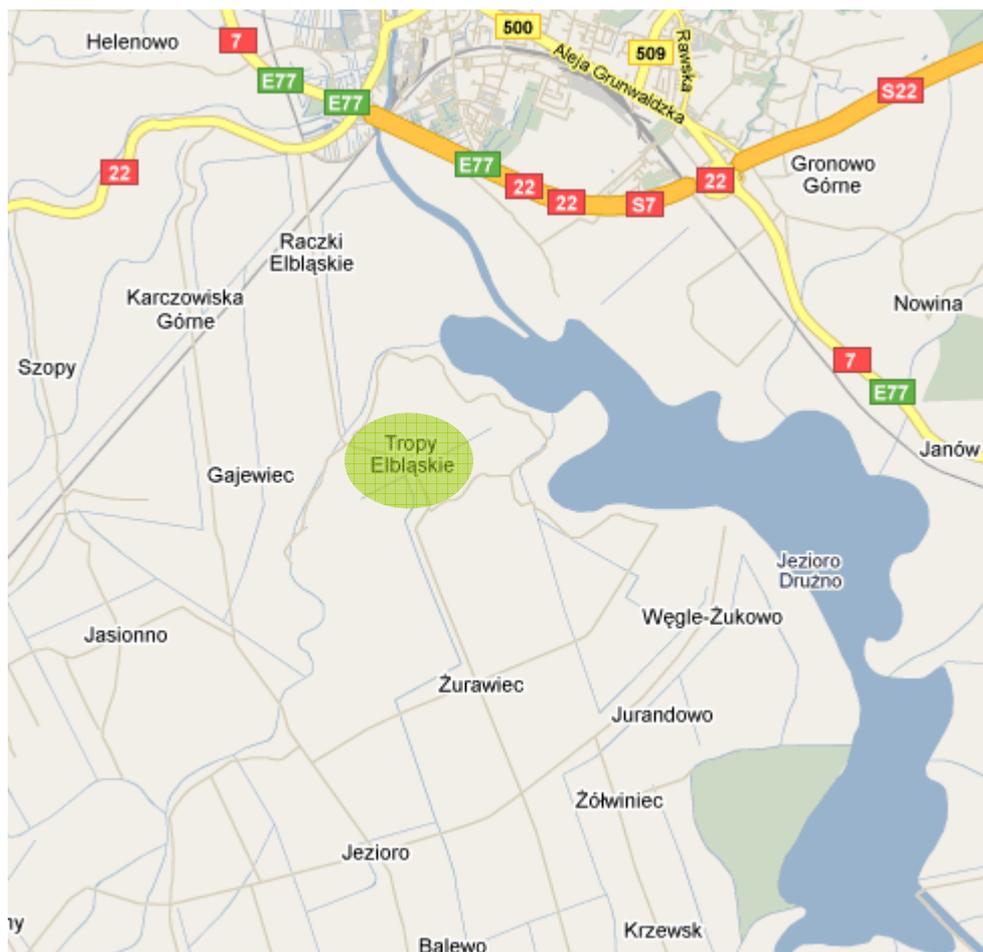

Kanał wodny – historyczny główny szlak komunikacyjny wsi Tropy Elbląskie.

Niestety z powodu braku prac konserwatorskich ulicówka z każdym rokiem robi się węższa i zarasta.

Mapa nr 1. Lokalizacja Trop Elbląskich

Cechą charakterystyczną Trop Elbląskich jest usytuowanie miejscowości w depresji. W sąsiedniej miejscowości – Raczkach Elbląskich - znajduje się najniższy punkt w Polsce – depresja 1,8 m p p m.

Najniższy punkt w Polsce znajdujący się w sąsiedniej wsi – Raczki Elbląskie.

Wieś jest typową wsią rolniczą. Zabudowa wsi jest zróżnicowana pod względem charakteru i stanu technicznego. Dominuje zabudowa rolniczo-siedliskowa. Budynki jedno i dwukondygnacyjne są kryte dachami spadzistymi. Niestety około 70% pokryć dachowych wykonanych jest z eternitu.

Wieś może pochwalić się pozostałościami chat holenderskich. Budynki stawiane były z podcieniem lub też do istniejących wcześniej podcień dostawiano. Stan zabudowy zabytkowej jest jednak z roku na rok coraz gorszy. W celu ich uratowania przed całkowitym zniszczeniem konieczne jest podjęcie gruntownych prac konserwatorskich.

Bardzo często zatrzymują się tu turyści na krótki odpoczynek na łonie natury. Problemem jest brak odpowiedniej bazy turystycznej i noclegowej. Nie ma gospodarstwa agroturystycznego, ani innego miejsca, w którym turyści mogliby przenocować, czy też się pożywić.

Mieszkańcy Trop Elbląskich dbają o wygląd miejscowości. Obejścia domów są zadbane, estetyczne i ukwiecone. Jednak z uwagi na swoje ograniczone możliwości finansowe mieszkańcy nie są w stanie w wystarczający sposób zadbać o same budynki. Widok rozpadających się części zabytkowych zabudowań sprawia, iż Tropy Elbląskie są niejednokrotnie postrzegane w negatywny sposób przez turystów.

Zabytkowe mennonickie zabudowania są w coraz gorszym stanie technicznym.

Mieszkańcom bardzo zależy na tym, aby uporządkować kanał stanowiący główną oś zabytkowej ulicówki oraz zagospodarować centrum wsi poprzez usytuowanie w pobliżu budynku OSP i świetlicy wiejskiej boiska, placu zabaw i miejsca odpoczynku dla turystów oraz spotkań dla mieszkańców.

Budynek OSP ze świetlicą wiejską.

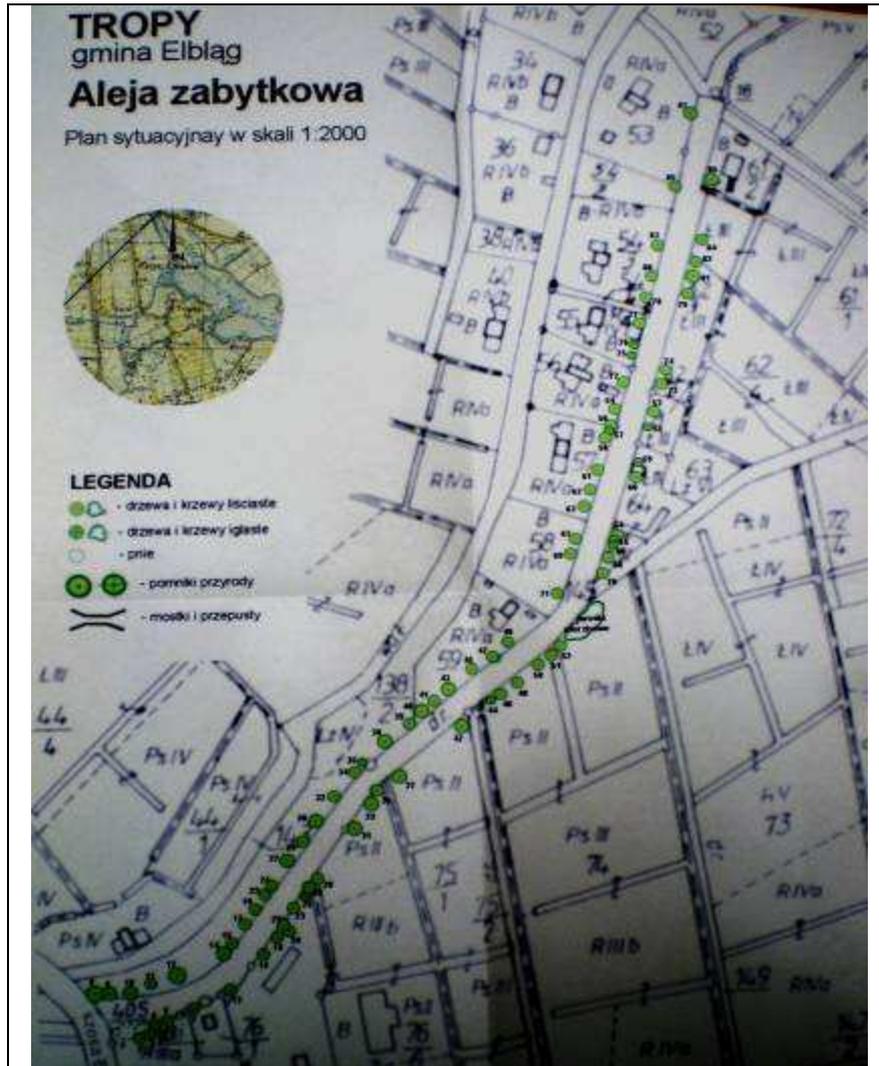
2.6. Stan otoczenia środowiska naturalnego

Walorem wsi jest jej atrakcyjne położenie bogate krajobrazowo i kulturowo. Należy tu wymienić bliskość rezerwatu Jeziora Drużno. Jest to największe w Polsce skupisko ptactwa błotnego. Stanowi on ostoję dla plecta drapieżnego. Spotkać to można: orły bieliki, błotniaki, myszołowy, sowy. Przez wieś przebiega niebieski szlak turystyczny, znajduje się tu także zabytkowa aleja drzew.

Szlak niebieski Świętego Wojciecha w Tropach Elbląskich.

Zabytkowa aleja w Tropach Elbląskich.

Niewątpliwie o wyjątkowości naszego klimatu świadczy fakt wybrania przez bociany tego terenu na swoje miejsce lęgowe oraz czystość wody rzeki Tyny, gdzie bardzo często odbywają się zawody wędkarskie.

Gleby mamy bardzo zróżnicowane od bardzo dobrych II klasa do V oraz nieużytków.

2.7. Rolnictwo i leśnictwo

ROLNICTWO

W Tropach Elbląskich znajdują się 43 gospodarstwa rolne o łącznej powierzchni 266 ha oraz 21 przydomowych pól o powierzchni 14 arów uprawianych jedynie na własne potrzeby mieszkańców.

Tabela nr 5. Powierzchnia gospodarstw rolnych w sołectwie Tropy Elbląskie

Sołectwo	Liczba mieszkańców	Ilość gospodarstw	Powierzchnia ogólna w ha	Średnia pow. gospodarstwa
Tropy Elbląskie	88	43	266	6,19

Tropy Elbląskie są typową wsią rolniczą, gdzie znaczna część mieszkańców lub ich rodzin związana jest z rolnictwem. Przeważają indywidualne gospodarstwa rolne. Ich powierzchnia jest zróżnicowana:

- ✓ 1-2 ha - 15 gospodarstw,
- ✓ 2-5 ha - 12 gospodarstw,
- ✓ 5-10 ha - 8 gospodarstw,
- ✓ 10-15 ha - 4 gospodarstwa,
- ✓ 15-20 ha - 1 gospodarstwo,
- ✓ 20-50 ha - 3 gospodarstwa.

Z powyższego zestawienia wynika, że przeważają małe gospodarstwa rolne, które nie stanowią głównego źródła dochodów mieszkańców.

LEŚNICTWO

Na terenie sołectwa Tropy Elbląskie lasy należące do osób fizycznych oraz lasy państwowe, którymi zarządza Nadleśnictwo Elbląg.

2.8. Przedsiębiorczość

Mieszkańcy Tropach Elbląskich to osoby małopresiębiorcze. Praktycznie nie funkcjonuje tu żadna działalność gospodarcza. Nie ma też sklepu spożywczo-przemysłowy, co znacznie utrudnia życie mieszkańców.

2.9. Kultywowanie tradycji

Na terenie sołectwa Tropy Elbląskie funkcjonuje świetlica wiejska. Stanowi ona jedyne miejsce spotkań mieszkańców. Wymaga jednak modernizacji i lepszego wyposażenia. Obecnie z uwagi na jej stan techniczny nie jest ona atrakcyjnym miejscem spędzania czasu wolnego, w znaczący sposób ogranicza także rozwijanie zainteresowań przez społeczność lokalną.

Na terenie sołectwa nie ma biblioteki. Mieszkańcy korzystają z zasobów Gminnych Bibliotek Publicznych w:

- ✓ Komorowie Żuławskim (6.757 woluminów);
- ✓ Nowakowie (7.327 woluminów).

W zakresie kultury opiekę nad terenem sołectwa sprawuje Gminny Ośrodek Kultury z siedzibą w Komorowie Żuławskim. Stanowi on kompleks obiektów kulturalnych Gminy Elbląg, składający się z:

- ✓ Gminnego Ośrodka Kultury wraz z Biblioteką w Komorowie Żuławskim;
- ✓ Biblioteki Publicznej w Nowakowie;
- ✓ Świetlicy Wiejskiej z punktem bibliotecznym w Przezmarku oraz świetlicy w Janowie.

We wsi corocznie organizowane są "majówki" śpiewane przy istniejącym krzyżu wiejskim. Jednak z roku na rok można powiedzieć, że tradycja ta zanika dlatego tak ważne jest kultywowanie tradycji religijnych.

Nabożeństwa majowe w Tropach Elbląskich.

Sołectwo może także pochwalić się istniejącymi zagrodami holenderskimi, które są związane z historią regionu.

2.10. Oświata i edukacja

W Tropach Elbląskich od lat 60 XX wieku nie ma działającej placówki oświatowej. Dzieci z miejscowości uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Gronowie Górnym (na dzień 01.09.2009 r.- ..3... osoby). Po ukończeniu Szkoły Podstawowej kontynuują naukę w Publicznym Gimnazjum w Gronowie Górnym (na dzień 01.09.2009 r.- ...4. osób).

Tabela nr 6. Dane dotyczące Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Gronowie Górnym

	Liczba uczniów z Trop Elbląskich	Ogólna liczba uczniów
Szkoła Podstawowa	.3....	100
Gimnazjum	...4..	175

Młodzież w większości dojeżdża do szkół średnich i wyższych w Elblągu, ale także do oddalonego o około 100 km Olsztyna i 70 km Gdańska.

2.11. Ochrona zdrowia

Na terenie sołectwa Tropy Elbląskie nie ma ośrodka zdrowia. W zakresie ochrony zdrowia opiekę medyczną sprawuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Nasza Przychodnia".

Ze specjalistycznej opieki zdrowotnej mieszkańcy Trop Elbląskich korzystają głównie w pobliskim mieście Elbląg.

Opieka społeczna realizowana jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu. Sytuacja bytowa mieszkańców jest ogólnie dobra, jednak nie brakuje osób korzystających z pomocy społecznej w zakresie dożywiania dzieci w szkołach i korzystających z zasiłków celowych (odzież, żywność). 7 rodzin (19) osób z miejscowości korzysta z pomocy społecznej. Dwóch mieszkańców wsi jest zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoby bezrobotne.

2.12. Bezpieczeństwo publiczne

POLICJA

Na terenie sołectwa Tropy Elbląskie brak jest Posterunku Policji. Za porządek i bezpieczeństwo na terenie sołectwa odpowiedzialni są funkcjonariusze Posterunku Policji w Elblągu. Terytorialnie obsługuje on obszar całej Gminy.

OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA

W sołectwie Tropy Elbląskie funkcjonuje jednostka straży pożarnej. Skupia 12 strażaków ochotników, którzy dysponują jednym wozem strażackim. Z uwagi na jego zły stan techniczny w przypadku większych pożarów konieczna jest interwencja Państwowej Straży Pożarnej z Elbląga. Większość pożarów to pożary lasów, poszycia leśnego i traw na nieużytkach. Przyczynami tych pożarów najczęściej bywa nieostrożność osób dorosłych lub podpalenie.

Jednostka OSP przez wiele lat zajmowała I miejsce w zawodach Gminnych.

Zawody strażackie oraz budynek Strażnicy OSP w Tropach Elbląskich.

2.13. Infrastruktura techniczna

WODOCIĄG

Tropy Elbląskie są w całości zwodociagowane. W miejscowości funkcjonuje wybudowany w 1954 roku (jako pierwszy w skali kraju wodociąg lokalny). Zaopatrzeniem mieszkańców w wodę zajmuje się EPWIK w Elblągu. Wody jest czysta bakteriologicznie, a jej jakość dobra.

KANALIZACJA I OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW

Na terenie sołectwa nie ma kanalizacji sanitarnej. Gospodarstwa domowe posiadają bezodpływowe zbiorniki na ścieki. Ich opróżnianiem zajmują się firmy specjalistyczne, min. MPO w Elblągu. Nieczystości płynne przewożone są do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Elblągu przy ulicy Mazurskiej.

DROGI

Przez wieś Tropy Elbląskie przebiega droga powiatowa Nr1127 Elbląg – Żurawiec – Markusy. Stan drogi ze względu na brak poboczy i często zniszczoną powierzchnię wymaga modernizacji i remontu.

Droga powiatowa Elbląg – Żurawiec – Markusy.

Drogi gminne zapewniają odpowiednią komunikację wewnątrz wsi i dojazdy do pól rolnikom.

Zabytkowa droga kamienna w Tropach Elbląskich.

Potrzeby komunikacyjne mieszkańców są zaspokajane przez PKS, jednak brakuje kursów autobusowych szczególnie w dni wolne od pracy i święta. Dowozy dzieci do szkół tj. Szkoły Podstawowej w Gronowie Górnym i Gminnego Gimnazjum w Gronowie Górnym zapewnia gmina zgodnie z ustawą o systemie oświaty.

Na terenie wsi niestety nie ma chodników. Mieszkańcom bardzo zależy na tym, aby utworzyć ciąg pieszy przy głównej drodze powiatowej.

GOSPODARKA GAZOWA

We wsi Tropy Elbląskie brak jest dostępu do gazu sieciowego. Mieszkańcy korzystają obecnie z butli z gazem ciekłym propan - butan. Praktycznie wszystkie gospodarstwa domowe wyposażone są w butlowy gaz ziemny.

GOSPODARKA ODPADAMI

Odbiorem odpadów od mieszkańców zajmuje się firma CLEANER na podstawie indywidualnych umów podpisanych z mieszkańcami. W miejscowości są pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów. Gospodarka odpadami pozostawia jeszcze wiele do życzenia i jest aktualnie w centrum zainteresowania Rady Sołectkiej.

GOSPODARKA CIEPLNA

Zaopatrzenie w ciepło odbywa się w ramach indywidualnych systemów grzewczych. Do głównych paliw energetycznych należą: węgiel, gaz oraz drewno, rzadziej olej.

TELEFON/INTERNET

Wszyscy mieszkańcy Trop Elbląskich mają możliwość podłączenia się do sieci telekomunikacyjnej i większość z nich z tej możliwości skorzystała. Duża część mieszkańców korzysta ze stałego dostępu do Internetu.

ELEKTRYFIKACJA

Tropy Elbląskie są w całości zelektryfikowane. Dostarczeniem energii elektrycznej zajmuje się ENERGA S.A O\o Elbląg.

Tabela nr 7. Zestawienie tabelaryczne zasobów miejscowości Tropy Elbląskie

Rodzaj zasobu	BRAK	Jest o znaczeniu u małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
1. Walory krajobrazu.				x
2. Walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie).			x	
3. Walory szaty roślinnej (np. runo leśne).			x	
4. Cenne przyrodniczo obszary lub obiekty.				x
5. Świat zwierzęcy (ostoje, siedliska).				x
6. Osobliwości przyrodnicze.				x
7. Wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy).			x	
8. Podłoże, warunki hydrogeologiczne.			x	
9. Gleby, kopaliny.			x	
Środowisko kulturowe				
1. Walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe.				x
2. Walory zagospodarowania przestrzennego.				x
3. Zabytki.				x
4. Zespoły artystyczne.	x			

Rozdział III Analiza SWOT

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed miejscowością. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- „mocnych stron” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony miejscowości i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej rozwojowi (utrzymać je jako mocne, i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);
- „słabych stron” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony miejscowości i które nie wyeliminowane utrudniać będą jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- „szans” – uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności wiejskiej, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi miejscowości;
- „zagrożeń” – uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności wiejskiej, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na rozwój miejscowości).

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów życia społeczno-gospodarczego sołectwa Tropy Elbląskie.

Poniższy zbiór informacji o mocnych i słabych stronach sołectwa oraz stojących przed nim szansach i zagrożeniach jest zgodny z wiedzą o stanie i potrzebach sołectwa ułożonych przekrojowo (w ramach poszczególnych obszarów życia społeczno-gospodarczego).

Mocne strony wsi	Słabe strony wsi
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dogodne położenie w pobliżu miasta Elbląg 2. Zwodociągowane sołectwo 3. Wysokie, unikatowe walory kulturowe i przyrodnicze (układ ulicówki wodnej, bliskość Jeziora Drużno, chaty podcieniowe, cmentarz mennonicki) 4. Obecność infrastruktury społecznej – miejsce na świetlicę w budynku OSP 5. Czyste środowisko, brak uciążliwego przemysłu 6. Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów 7. Wiata przystankowa z tablicą informacyjną 8. Aktywna i otwarta społeczność lokalna, udział mieszkańców w opracowywaniu planu odnowy miejscowości 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak kanalizacji 2. Zły stan dróg lokalnych wymagający modernizacji i remontu 3. Brak oświetlenia 4. Zły stan urządzeń przeciwpowodziowych 5. Zaniehbany system melioracyjny 6. Niewystarczająca ilość kursów autobusów PKS w dni wolne od pracy 7. Mała aktywność części mieszkańców 8. Wiele budynków zabytkowych w złym stanie technicznym 9. Migracja ludzi młodych, wykształconych 10. Niska wiedza mieszkańców na temat pozyskiwania środków unijnych na rozwój i słaby dostęp do tych informacji 11. Zły stan techniczny budynku świetlicy wiejskiej 12. Niezagospodarowane centrum wsi
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dopłaty bezpośrednie dla rolników 2. Utworzenie stowarzyszenia 3. Moda na turystykę wiejską 4. Doksztalcanie społeczeństwa - szkolenia, kursy 5. Możliwość otrzymania wsparcia finansowego z UE na rozwój przedsiębiorczości i poprawę jakości życia 6. Sprzyjająca polityka regionalna 7. Promocja walorów sołectwa 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kryzys gospodarczy 2. Duża konkurencyjność w ubieganiu się o środki finansowe w gminie 3. Duża konkurencyjność miast pod względem rynku pracy i jakości życia 4. Patologie społeczne 5. Brak środków na zabezpieczenie przeciwpowodziowe 6. Brak wystarczających środków własnych na poziomie wsi na inicjowanie społeczne wewnątrz wsi

Elementy określone w analizie SWOT stanowią ocenę potencjału wewnętrznego sołectwa Tropy Elbląskie.

Tropy Elbląskie chciałyby się wyróżniać dziedzictwem kulturowym zachowanym w dobrym stanie.

Mieszkańcy zamierzają podjąć działania integrujące ich, wymagające zmian mentalności i postaw, ochrony wykluczonych społecznie. Włączenie mieszkańców w kreowanie rozwoju sołectwa wsi winno wyzwolić dodatkową energię na edukację, rozwój przedsiębiorczości, w tym usług dla turystów. Zaangażowanie mieszkańców w oddolne kreowanie rozwoju wsi podniesie jakość życia i tożsamość lokalną.

Aby móc wdrożyć planowane przedsięwzięcia należy położyć nacisk na dobrą współpracę z samorządem gminnym.

Analiza SWOT stanowi podstawę do podejmowania działań zmierzających do rozwoju sołectwa.

Rozdział IV Wizja rozwoju wsi

Co ma ją wyróżniać?	Estetyka i nieskażone środowisko naturalne
Jakie ma pełnić funkcje?	Rolnicze nowoczesne, usługowe; agroturystyczne
Jacy mają być mieszkańcy?	Ludność napływowa, mieszkańcy wykształceni, aktywni, zaangażowani, w pełni identyfikujący się z wsią, dbający o wieś
Co ma dać utrzymanie?	Rolnictwo, leśnictwo, usługi świadczone przez mikro i małe przedsiębiorstwa
W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	Stowarzyszenia; aktywne grupy nieformalne, w tym młodzieżowe
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	Dyskusje; częste spotkania mieszkańców z Radą Sołecką, współpraca z Radą Gminy i Wójtem, zebrania wiejskie
Jak ma wyglądać nasza wieś?	Estetyczna, bezpieczna,
Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?	Zachowanie wielokulturowości, tradycji świątecznych, coroczne organizowanie imprez sołeckich, np. dożynki
Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?	Czyste, zadbane, estetyczne, ukwiecone
Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	Lepszy (do czego przyczyni się skanalizowanie wsi)
Jakie ma być rolnictwo?	Nowoczesne, zmodernizowane, dochodowe, ekologiczne
Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	Drogi przejezdne w każdej porze roku, więcej bezpośrednich połączeń PKS

Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży?

Plac zabaw dla najmłodszych, więcej wspólnych spotkań z nauką i zabawą dzięki modernizacji budynku świetlicy wiejskiej

Z powyższej tabeli wynika, iż wizją Trop Elbląskich jest:

"Tropy Elbląskie to historyczna wieś, przyjazna mieszkańcom i turystom, bezpieczna, otwarta na świat".

Misją mieszkańców wsi jest:

"Inicjowanie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego wsi poprzez integrację i zaangażowanie mieszkańców, pobudzanie przedsiębiorczości i chęci do wiedzy".

Rozdział V Zestawienie priorytetów, celów, zadań planu

Plan Odnowy Miejscowości Tropy Elbląskie zawiera układ wyznaczonych przez społeczność priorytetów rozwojowych, celów oraz konkretnych projektów. Poszczególne priorytety i projekty są zgodne z ustaloną wizją rozwoju miejscowości.

Priorytet I. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Cele:

- POPRAWA FUNKCJONALNOŚCI MIEJSCOWOŚCI
- WZROST ATRAKCYJNOŚCI ZAMIESZKANIA ORAZ INWESTYCYJNEJ
- ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCÓW I ICH MIENIA

Zadania:

- 1.1. Naprawa i rozbudowa szlaków turystycznych
- 1.2. Zabezpieczenie przeciwpowodziowe Trop Elbląskich
- 1.3. Poprawa stanu dróg na terenie miejscowości

Priorytet II. DZIEDZICTWO KULTUROWE

Cele:

- ZACHOWANIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO
- PODNIESIENIE ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ
- PROMOCJA TROP ELBLĄSKICH

Zadania:

- 2.1. Rewitalizacja cmentarza mennonickiego
- 2.2. Rewitalizacja budynku po byłej szkole
- 2.3. Rewitalizacja chaty podcieniowej z 1812 roku

Priorytet III. ATRAKCYJNOŚĆ ZAMIESZKANIA

Cele:

- PODNIESIENIE STANDARDU ŻYCIA NA WSI
- ZASPOKOJENIE POTRZEB SPOŁECZNYCH I KULTURALNYCH MIESZKAŃCÓW
- POPRAWA WYGLĄDU WSI
- INTEGRACJA SPOŁECZNOŚCI WIEJSKIEJ
- PODNIESIENIE KWALIFIKACJI I UMIEJĘTNOŚCI MIESZKAŃCÓW
- BUDZENIE DUCHA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Zadania:

- 3.1. Remont świetlicy wiejskiej
- 3.2. Ogrodzenie boiska, zakup i postawienie placu zabaw
- 3.3. Utworzenie miejsca spotkań dla turystów i mieszkańców w centrum wsi
- 3.4. Poprawa estetyki wsi

- 3.5. Poprawa stanu ulicówki w Tropach Elbląskich
 3.6. Zagospodarowanie czasu wolnego mieszkańców Trop Elbląskich

KARTY ZADAŃ UJĘTYCH W PLANIE ODNOWY MIEJSCOWOŚCI TROPY ELBLĄSKIE

Zadanie 1.1.	Naprawa i rozbudowa szlaków turystycznych
OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO	<p>Przez sołectwo przebiegają szlaki rowerowe i piesze. Najważniejszym z nich jest szlak niebieski – „Szlak Świętego Wojciecha”. Prowadzi z Elbląga do Świętego Gaju przez Tropy Elbląskie, Stare Dolno i Kwietniewo. W dużej części przebiega terenem Żuław w okolicy jeziora Družno. Daje możliwość obserwacji ptaków wodnych w rezerwacie, jakim jest zarastające jezioro oraz poznania historii obszaru związanej nierozłącznie z mennonitami. Na obszarze Trop Elbląskich szlak wymaga jednak poprawy złej nawierzchni. Mieszkańcom zależy także na przedłużeniu szlaku rowerowego od budynku po byłej szkole do wału nad jeziorem Družno.</p>
ZAKRES PRAC	<ul style="list-style-type: none"> ○ modernizacja nawierzchni szlaków poprzez wypoziomowanie podstawy drogi, ponowne ułożenie szlaku z kamienia bitego z zachowaniem mieszanej nawierzchni (strona prawa ziemna; strona lewa kamienna) ○ uporządkowanie poboczy szlaków ○ zakup i montaż ławek dla turystów ○ odnowienie oznakowania
BENEFICJENCI OSTATECZNI	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy Trop Elbląskich i okolicznych miejscowości • turyści odwiedzający w sezonie turystycznym Tropy Elbląskie i okolice
TERMIN REALIZACJI	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lata 2012-2014
KOSZT ZADANIA	<ul style="list-style-type: none"> ○ szacunkowy koszt zadania wynosi 200.000 zł (środki własne gminy, dofinansowanie w ramach PROW – działanie Odnowa i rozwój wsi lub innych dostępnych środków zewnętrznych)

Zadanie 1.2.	Zabezpieczenie przeciwpowodziowe Trop Elbląskich
<p>OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO</p>	<p>Tropy Elbląskie znajdują się na obszarze Żuław Wiślanych. Depresyjne umiejscowienie oraz bliskość rzeki Tyny i jeziora Drużno sprawiają, iż w miejscowości w okresach wiosennych i jesiennych występuje bardzo duże zagrożenie powodziowe. Szczególnie niebezpieczne jest zjawisko tzw. cofki, podczas którego woda z Zalewu Wiślanego cofa się do mniejszych zbiorników i cieków wodnych zalewając pola i zabudowania. W celu zapewnienia bezpieczeństwa życia, zdrowia i mienia mieszkańców Trop Elbląskich konieczne jest podjęcie szeregu działań.</p>
<p>ZAKRES PRAC</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ odnowa śluz wodnych w miejscowości ○ przebudowa szybra nad śluzą ○ naprawa, wzmocnienie, podwyższenie wałów przeciwpowodziowych otaczających wieś (na rzece Tyna i jeziorze Drużno) ○ melioracja rowów ○ budowa pomp odprowadzających wody sztormowe z Zalewu Wiślanego i jeziora Drużno
<p>BENEFICJENCI OSTATECZNI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy Trop Elbląskich i okolicznych miejscowości • turyści odwiedzający w sezonie turystycznym Tropy Elbląskie i okolice
<p>TERMIN REALIZACJI</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lata 2014-2017
<p>KOSZT ZADANIA</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ szacunkowy koszt zadania wynosi 150.000 zł (środki własne gminy, dofinansowanie w ramach PROW – działanie Odnowa i rozwój wsi lub innych dostępnych środków zewnętrznych)

Zadanie 1.3.	Poprawa stanu dróg na terenie miejscowości
<p>OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO</p>	<p>Przez Tropy Elbląskie przebiega droga powiatowa, są drogi gminne oraz lokalne dojazdowe. Stan dróg jest zły. Występują na nich znaczne ubytki, a pobocza są nieuporządkowane. Dla poprawy</p>

	<p>bezpieczeństwa mieszkańców, odpowiedniego zagospodarowania wsi oraz zwiększenia atrakcyjności turystycznej niezbędna jest modernizacja dróg oraz wykonania oświetlenia wzdłuż głównego ciągu komunikacyjnego. Realizacja tego zadania znacznie podniesie bezpieczeństwo mieszkańców i atrakcyjność miejscowości.</p>
ZAKRES PRAC	<ul style="list-style-type: none"> ○ poprawa stanu nawierzchni dróg ○ wykonanie oświetlenia ulicznego wzdłuż drogi biegnącej przez centrum miejscowości ○ uporządkowanie poboczy przy drogach
BENEFICJENCI OSTATECZNI	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy Trop Elbląskich i okolicznych miejscowości • turyści odwiedzający w sezonie turystycznym Tropy Elbląskie i okolice
TERMIN REALIZACJI	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lata 2012-2014
KOSZT ZADANIA	<ul style="list-style-type: none"> ○ szacunkowy koszt zadania wynosi 100.000 zł (środki własne gminy, dofinansowanie w ramach PROW – działanie Odnowa i rozwój wsi lub innych dostępnych środków zewnętrznych)

Zadanie 2.1.	Rewitalizacja cmentarza mennonickiego
OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO	<p>Cmentarz umiejscowiony jest na działce nr 154 w obrębie ewidencyjnym Tropy. Pochodzi z II połowy XIX wieku. Teren pod cmentarz został sztucznie wzniesiony i otoczony rowami odwadniającymi. Ma kształt czworoboku. Cmentarz użytkowany był do 1945 r. Do dziś zachowało się kilkanaście grobów oraz nieliczne płyty nagrobkowe. Wiele grobów jest zniszczonych, nagrobków zdewastowanych. Cmentarz znajduje się pod ochroną konserwatorską.</p>
ZAKRES PRAC	<ul style="list-style-type: none"> ○ renowacja płyt nagrobkowych ○ uporządkowanie i ogrodzenie terenu cmentarza

BENEFICJENCI OSTATECZNI	<ul style="list-style-type: none"> • turyści odwiedzający w sezonie turystycznym Tropy Elbląskie i okolice
TERMIN REALIZACJI	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lata 2011-2013
KOSZT ZADANIA	<ul style="list-style-type: none"> ○ szacunkowy koszt zadania wynosi 50.000 zł (środki własne gminy, dofinansowanie w ramach PROW – działanie Odnowa i rozwój wsi lub innych dostępnych środków zewnętrznych lub innych dostępnych środków zewnętrznych)

Zadanie 2.2.	Rewitalizacja budynku po byłej szkole
OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO	<p>Obiekt został wzniesiony na starych XVII wiecznych fundamentach w 1861 roku. Znajduje się na działce nr 61/2 w obrębie ewidencyjnym Tropy. Dawniej mieściła się w nim szkoła dla miejscowych dzieci. Obecnie został zaadaptowany na mieszkania. Budynek jest wpisany do rejestru zabytków prowadzonego przez Warmińsko - Mazurskiego Konserwatora Zabytków.</p>
ZAKRES PRAC	<ul style="list-style-type: none"> ○ przygotowanie koncepcji rewitalizacji budynku ○ uzyskanie wymaganych uzgodnień i pozwoleń (w tym od Konserwatora Zabytków) ○ przeprowadzenie postępowania przetargowego ○ przeprowadzenie prac rewitalizacyjnych
BENEFICJENCI OSTATECZNI	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy Trop Elbląskich i okolicznych miejscowości • turyści odwiedzający w sezonie turystycznym Tropy Elbląskie i okolice
TERMIN REALIZACJI	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lata 2015-2017
KOSZT ZADANIA	<ul style="list-style-type: none"> ○ szacunkowy koszt zadania wynosi 150.000 zł (środki własne gminy, dofinansowanie w ramach PROW – działanie Odnowa i rozwój wsi lub innych dostępnych środków zewnętrznych)

	środków zewnętrznych)
--	-----------------------

Zadanie 2.3.	Rewitalizacja chaty podcieniowej z 1812 r.
OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO	Jednym z najciekawszych obiektów budownictwa żuławskiego w Tropach Elbląskich jest chata podcieniowa pochodząca z 1812 roku. Jest objęta ochrona konserwatorską. Stanowi jeden z nielicznych na Żuławach dom podcieniowy krytym strzechą. Jest własnością prywatną. Z uwagi na ograniczone możliwości finansowe właścicieli stan obiektu naruszony jest bardzo „zębem czasu”.
ZAKRES PRAC	<ul style="list-style-type: none"> ○ przygotowanie koncepcji rewitalizacji budynku ○ uzyskanie wymaganych uzgodnień i pozwoleń (w tym od Konserwatora Zabytków) ○ przeprowadzenie prac rewitalizacyjnych ○ utworzenie w obiekcie muzeum, lokalnej izby pamięci o Tropach i całych Żuławach, miejsca spotkań z ciekawymi ludźmi
BENEFICJENCI OSTATECZNI	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy Trop Elbląskich i okolicznych miejscowości • turyści odwiedzający w sezonie turystycznym Tropy Elbląskie i okolice
TERMIN REALIZACJI	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lata 2013-2016
KOSZT ZADANIA	<ul style="list-style-type: none"> ○ szacunkowy koszt zadania wynosi 300.000 zł (środki własne gminy, dofinansowanie w ramach PROW – działanie Odnowa i rozwój wsi lub innych dostępnych środków zewnętrznych)

Zadanie 3.1.	Remont świetlicy wiejskiej
OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO	W Tropach Elbląskich w jednym budynku umiejscowiona jest świetlica wiejska i siedziba ochotniczej straży pożarnej. Budynek został

	postawiony na potrzeby istniejącej tu dawniej zlewni mleka. Po zlikwidowaniu zlewni został przystosowany do pełniących obecnie funkcji. Jednak z uwagi na ograniczone środki finansowe oraz brak prac remontowych na przestrzeni ostatnich lat stan techniczny budynku jest bardzo zły. W celu wykorzystania funkcji obiektu konieczne jest przeprowadzenie prac remontowych i doposażenie świetlicy. Remont przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców poprzez polepszenie stanu infrastruktury społeczno - kulturalnej wsi.
ZAKRES PRAC	<ul style="list-style-type: none"> ○ wykonanie posadzki z płytek gres ○ wymiana instalacji elektrycznej ○ wymiana okien drewnianych na PCV ○ naprawa oraz malowanie ścian i sufitów ○ wymiana drzwi zewnętrznych ○ zakup i montaż pieca do ogrzewania pomieszczenia
BENEFICJENCI OSTATECZNI	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy Trop Elbląskich i okolicznych miejscowości • turyści odwiedzający w sezonie turystycznym Tropy Elbląskie i okolice
TERMIN REALIZACJI	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rok 2011
KOSZT ZADANIA	<ul style="list-style-type: none"> ○ szacunkowy koszt zadania wynosi 40.000 zł (środki własne gminy, dofinansowanie w ramach PROW – działanie Odnowa i rozwój wsi lub innych dostępnych środków zewnętrznych)

Zadanie 3.2.	Ogrodzenie boiska, zakup i postawienie placu zabaw
OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO	W Tropach Elbląskich znajduje się boisko sportowe, z którego korzystają wszyscy mieszkańcy, szczególnie zaś dzieci i młodzież. Teren nie jest ogrodzony, brakuje także profesjonalnych bramek. Mieszkańcom zależy także na uzupełnieniu wyposażenia boiska i stworzeniu mini placu zabaw.
ZAKRES PRAC	<ul style="list-style-type: none"> ○ ogrodzenie terenu boiska

	<ul style="list-style-type: none"> ○ zakup i montaż urządzeń zabawowych (huśtawki wagowe, ślizgawka, piaskownica, bujaki sprężynowe) ○ zakup i montaż bramek ○ zakup i montaż ławek, kosza na śmieci
BENEFICJENCI OSTATECZNI	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy Trop Elbląskich i okolicznych miejscowości • turyści odwiedzający w sezonie turystycznym Tropy Elbląskie i okolice
TERMIN REALIZACJI	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lata 2012-2013
KOSZT ZADANIA	<ul style="list-style-type: none"> ○ szacunkowy koszt zadania wynosi 15.000 zł (środki własne gminy, dofinansowanie w ramach PROW – działanie Odnowa i rozwój wsi lub innych dostępnych środków zewnętrznych)

Zadanie 3.3.	Utworzenie miejsca spotkań dla turystów i mieszkańców w centrum wsi
OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO	Tropy Elbląskie dzięki swojemu unikatowemu zagospodarowaniu (zabytkowy układ przestrzenny tzw. ulicówka wodna) posiadają ogromny potencjał turystyczny. W miejscowości brakuje jednak miejsca, w którym turyści odwiedzający wieś mogliby usiąść i odpocząć. Utworzenie takiego miejsca z pewnością wpłynie pozytywnie na podniesienie atrakcyjności turystycznej wsi, a także stworzy możliwość spotkań dla mieszkańców w plenerze (np. wspólne ogniska). Najlepszą lokalizacją dla tego typu inwestycji będzie okolica świetlicy wiejskiej w centrum wsi.
ZAKRES PRAC	<ul style="list-style-type: none"> ○ wyrównanie terenu i posianie trawy ○ zakup i zasadzenie sadzonek krzewów ozdobnych i kwiatów ○ zakup i montaż wiaty ○ zakup i montaż stołów i ławek, koszy na śmieci ○ urządzenie miejsca na ognisko
BENEFICJENCI OSTATECZNI	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy Trop Elbląskich i okolicznych miejscowości • turyści odwiedzający w sezonie turystycznym Tropy Elbląskie

	i okolice
TERMIN REALIZACJI	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lata 2013-2014
KOSZT ZADANIA	<ul style="list-style-type: none"> ○ szacunkowy koszt zadania wynosi 15.000 zł (środki własne gminy, dofinansowanie w ramach PROW – działanie Odnowa i rozwój wsi lub innych dostępnych środków zewnętrznych)

Zadanie 3.4. Poprawa estetyki wsi	
OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO	Zadanie to ma na celu zmotywowanie mieszkańców do dbania o estetykę wsi i promowanie Trop Elbląskich. Społeczność lokalna będzie miała za zadanie dbanie o wygląd swoich posesji i najbliższej okolicy. Będą organizowane coroczne konkursy na najpiękniejszą posesję, a w okresie świątecznym konkurs na najpiękniej udekorowaną posesję. Sprzyjać to będzie integracji społeczności wiejskiej, ale przede wszystkim poprawi wizerunek wsi. Zwiększy się liczba turystów i poprawi standard życia mieszkańców.
ZAKRES PRAC	<ul style="list-style-type: none"> ○ poprawa estetyki posesji ○ cykliczne porządkowanie terenów przy ważniejszych punktach miejscowości (np. świetlica wiejska, boisko sportowe, cmentarz mennonicki) ○ zakup i posadzenie kwiatów i drzewek ozdobnych ○ pielęgnacja starych drzew ○ odnowienie budynków
BENEFICJENCI OSTATECZNI	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy Trop Elbląskich i okolicznych miejscowości • turyści odwiedzający w sezonie turystycznym Tropy Elbląskie i okolice
TERMIN REALIZACJI	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lata 2010-2017

KOSZT ZADANIA	<ul style="list-style-type: none"> ○ szacunkowy koszt zadania wynosi 2.000 zł rocznie (środki własne gminy, dofinansowanie w ramach PROW – działanie Odnowa i rozwój wsi lub innych dostępnych środków zewnętrznych)
----------------------	---

Zadanie 3.5.	Poprawa stanu ulicówki w Tropach Elbląskich
OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO	<p>Tropy Elbląskie posiadają bardzo rzadki układ przestrzenny, w którym główną oś stanowi droga wodna – kanał. Jest to typowy holenderski charakter miejscowości z wcześniejszego okresu pobytu mennonitów. W przeszłości była tu osada rybacka położona nad brzegiem kanału wpływającego do jeziora Družno. W okresach, kiedy drogi lądowe były zalewane i niedostępne ich rolę przejmował kanał, wzdłuż którego stały zwrócone frontem zagrody holenderskie. Transport odbywał się łodziami, które podpływały do specjalnie zbudowanych pomostów. Obecnie kanał nie jest użytkowany. Z roku na rok jego stan się pogarsza. Jest coraz płytszy i sukcesywnie zarasta. Mieszkańcom zależy na przywróceniu dawnej świetności tej historycznej drogi wodnej.</p>
ZAKRES PRAC	<ul style="list-style-type: none"> ○ odkrzaczenie brzegów kanału ○ pogłębienie i poszerzenie kanału - ulicówki ○ oczyszczenie wody
BENEFICJENCI OSTATECZNI	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy Trop Elbląskich i okolicznych miejscowości • turyści odwiedzający w sezonie turystycznym Tropy Elbląskie i okolice
TERMIN REALIZACJI	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lata 2014-2016
KOSZT ZADANIA	<ul style="list-style-type: none"> ○ szacunkowy koszt zadania wynosi 100.000 zł (środki własne gminy, dofinansowanie w ramach PROW – działanie Odnowa i rozwój wsi lub innych dostępnych środków zewnętrznych)

Zadanie 3.6.	Zagospodarowanie czasu wolnego mieszkańców Trop Elbląskich
OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO	W miejscowości nie ma szkoły. Jedynym miejscem spotkań jest niewielka świetlica wiejska, która wymaga remontu i doposażenia. Mieszkańcy nie mają możliwości spędzenia w sposób atrakcyjny czasu wolny, szczególnie uciążliwe jest to dla dzieci i młodzieży. Realizacja zadań ujętych w planie (remont świetlicy wiejskiej, ogrodzenie boiska, zakup i postawienie placu zabaw, utworzenie miejsca spotkań dla turystów i mieszkańców w centrum wsi) stworzy warunki do podejmowania szeregu inicjatyw edukacyjnych oraz aktywizujących i integrujących mieszkańców.
ZAKRES PRAC	<ul style="list-style-type: none"> ○ organizacja imprez sołeckich (np. dzień dziecka, dzień kobiet, majówka) ○ organizacja szkoleń, kursów i spotkań dla mieszkańców
BENEFICJENCI OSTATECZNI	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy Trop Elbląskich i okolicznych miejscowości • turyści odwiedzający w sezonie turystycznym Tropy Elbląskie i okolice
TERMIN REALIZACJI	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lata 2011-2017
KOSZT ZADANIA	<ul style="list-style-type: none"> ○ szacunkowy koszt zadania wynosi 2.000 zł rocznie (środki własne gminy, dofinansowanie w ramach PROW – działanie Odnowa i rozwój wsi lub innych dostępnych środków zewnętrznych)

Rozdział VI Harmonogram wdrażania planu wraz z kosztorysem

Zadanie		Czas realizacji/ koszt w zł							
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Priorytet I. Infrastruktura techniczna									
1.1.	Naprawa i rozbudowa szlaków turystycznych			75.000	75.000	50.000			
1.2.	Zabezpieczenie przeciwpowodziowe Trop Elbląskich					30.000	40.000	40.000	40.000
1.3.	Poprawa stanu dróg na terenie miejscowości			35.000	35.000	30.000			
Priorytet II. Dziedzictwo kulturowe									
2.1.	Rewitalizacja cmentarza mennonickiego		15.000	15.000	20.000				
2.2.	Rewitalizacja budynku po byłej szkole						50.000	50.000	50.000
2.3.	Rewitalizacja chaty podcieniowej z 1812 roku				75.000	75.000	75.000	75.000	
Priorytet III. Atrakcyjność zamieszkania									
3.1.	Remont świetlicy wiejskiej		40.000						
3.2.	Ogrodzenie boiska, zakup i postawienie placu zabaw			7.500	7.500				
3.3.	Utworzenie miejsca spotkań dla turystów i mieszkańców w centrum wsi				7.500	7.500			
3.4.	Poprawa estetyki wsi	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
3.5.	Poprawa stanu ulicówki w Tropach Elbląskich					34.000	34.000	32.000	
3.6.	Zagospodarowanie czasu wolnego mieszkańców Trop Elbląskich		2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000

Rozdział VII Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

W oparciu o specyfikę wsi oraz zdiagnozowane potrzeby naszych mieszkańców, odwołując się również do historii i tradycji powstała zrównoważona koncepcja nowoczesnego, przyszłościowego sołectwa, będąca odzwierciedleniem potrzeb i oczekiwań mieszkańców, stanowiąca jednocześnie atrakcyjny produkt turystyczny.

Przedstawiona w niniejszym dokumencie wizja miejscowości Tropy Elbląskie wraz z uszczegółowieniem kierunków jej rozwoju na lata 2010-2017 została wypracowana w I kwartale 2010 roku przez zespół w składzie:

1. Krystyna Jedynowicz
2. Krystyna Szymańska
3. Edyta Furman
4. Jolanta Gadomska
5. Dorota Białobrzaska

Realizacja założeń Planu będzie monitorowana przez Radę Sołecką wsi, Sołtysa oraz Gminę. Będzie się to odbywać poprzez:

- » zabezpieczanie w corocznym budżecie gminy środków finansowych na realizację zadań ujętych w planie na kolejne lata (zgodnie z harmonogramem)
- » tablica informacyjna we wsi Tropy Elbląskie (na której umieszczane będą na bieżąco informacje o podejmowanych inicjatyw i realizowanych inwestycjach)
- » dokumentacja z odbioru robót poszczególnych inwestycji.

Spółeczność wiejska będzie się komunikowała poprzez wspólne spotkania wiejskie.

Z uwagi na stosunkowo niewielką liczbę mieszkańców Trop Elbląskich można mieć pewność, że informacje dotrą do wszystkich, a także, że każdy dorosły obywatel będzie mógł monitorować zakres oraz stopień wdrażania planu.

Kontakt pomiędzy wsią a Gminą będzie zachowany poprzez Sołtysa oraz aktywnych mieszkańców Trop Elbląskich.

Plan Odnowy Miejscowości Tropy Elbląskie powstał przy współudziale mieszkańców tej miejscowości, Rady Sołeckiej oraz Gminy Elbląg. Wypracowane tu priorytety i zadania są dobrem wspólnym, a ich realizacja leży w interesie Stron.

Spis tabel i rysunków, zdjęć

Tabela nr 1.	Wykaz sołectw Gminy Elbląg	9
Tabela nr 2.	Porównanie liczby mieszkańców sołectwa Tropy Elbląskie z innymi sołectwami Gminy Elbląg	10
Tabela nr 3.	Stan ludności miejscowości Tropy Elbląskie w ostatnich 5-ciu latach	10
Tabela nr 4.	Szczegółowe dane demograficzne dla roku 2009	11
Tabela nr 5.	Powierzchnia gospodarstw rolnych w sołectwie Tropy Elbląskie	21
Tabela nr 6.	Dane dotyczące Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Gronowie Górnym	24
Tabela nr 7.	Zestawienie tabelaryczne zasobów miejscowości Tropy Elbląskie	28
Mapa nr 1.	Lokalizacja Trop Elbląskich	15

Spis skrótów

dn.	– dzień
Dz.U.	– Dziennik Ustaw
Fundusze UE	– Fundusze Unii Europejskiej
ha	– hektar
km	– kilometr
m	– metr
m.in.	– między innymi
np.	– na przykład
nr	– numer
poz.	– pozycja
PRL	– Plan Rozwoju Lokalnego
r.	– rok
SWOT	– analiza słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń (strengths, weaknesses, opportunities, threats)
zł	- złotych